

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

14 січня 2010 року

№1(2895)

Українсько-польський академічний форум, організований Міністерством освіти і науки України, Міністерством науки та вищої освіти Республіки Польща (РП), НТУУ «КПІ», Польською освітянською фундацією «PERSPEKTYWY» за підтримки Посольства РП в Україні та Посольства України в РП, пройшов 10-12 грудня в НТУУ «КПІ». У його роботі взяли участь представники органів державної влади двох країн, міжнародних організацій, керівники університетів України та РП, викладачі, науковці, аспіранти, студенти та ін.

На форумі розглядалися питання, пов'язані з визначенням напрямів співробітництва в науковій сфері з метою подальшої спільної участі українських і польських учених у конкурсах 7-ї Рамкової Програми ЄС та інших європейських і регіональних програм, аналізом стану й узагальненням позитивного досвіду такої співпраці у попередні роки; обговорювалися проблеми, пов'язані з налагодженням співпраці у сфері академічних обмінів, введенням кредитно-модульної системи, напрацюванням пропозицій щодо їх розв'язання, мобільністю та її підтримкою, запровадженням подвійних дипломів; було обговорено спільні кроки, спрямовані на посилення ролі університетів у розвитку науково-технічного та економічного співробітництва через обмін делегаціями, співпрацю профспілкових та студентських організацій, культурні та спортивні обміни, вивчення мови та ін.

Працювали такі секції: «Учені Польщі та України в спільних проектах за програмами Європейської Комісії»,

Українсько-польський академічний форум

«Проблеми і перспективи гармонізації освітніх систем РП та України», «Посилення ролі університетів у формуванні політики сталого розвитку», «Міжнародне співробітництво РП та України в людському вимірі».

У відкритті форуму 11 грудня взяли участь та виступили: Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Швеція в Україні Йон-Крістер Оландер, Надзвичайний і Повноважний Посол РП в Україні Яцек Ключковський, перший проректор НТУУ «КПІ» Ю.І.Якименко, заступник міністра освіти і науки України М.В.Стріха, директор департаменту культурного та гуманітарного співробітництва МЗС України Михайло Скуратовський, віце-мер м.Варшави Влодзімеж Пашинський, президент Польської освітянської фундації «PERSPEKTYWY» Вольдемар

Сівінський, професор Варшавської політехніки Богдан Мацуков, проректор КНУ ім.Т.Шевченка П.О.Бех та ін.

На секційних засіданнях, зокрема, від нашого університету було представлено такі доповіді: «Україна і Польща в глобальних вимірах сталого розвитку» академіка НАН України М.З.Згуровського, «Проблеми та перспективи співробітництва в науково-освітній сфері партнерів з Польщі та України» професорів Б.А.Циганка та В.І.Тимофєєва, «Мовні та культурологічні аспекти співробітництва університетів Польщі та України» завідувача кафедри української мови, літератури та культури доцента О.П.Онуфрієнка, «Досвід роботи Спільного українсько-німецького факультету машинобудування» доцента О.Халімона, «Ядерна енергетика у

контексті сталого розвитку» директора філії НТУУ «КПІ» в м.Славутич проф. А.В.Носовського та ін.

11 грудня в урочистій обстановці також було відкрито приміщення Українсько-польського центру (6-й корп., 3-й поверх). Гості, зокрема, передали туди свої подарунки: витканий на килимовій основі герб РП, офорт із зображенням старої Варшави (від В.Пашинського), комплект перекладних словників (від В.Сівінського) та ін.

Підсумовуючи роботу поважного зібрання, було зазначено, що обмін досвідом та плідні дискусії науковців сприяли кращому розумінню один одного, дозволили визначити напрями майбутньої співпраці в освітньо-науковій сфері та стати ближчими нашим країнам.

Інф. «КПІ»

Виступає Вольдемар Сівінський

Радяться науковці України і Росії

В НТУУ «КПІ» 8 грудня 2009 року відбулося засідання Ради Російсько-українського сегменту Світової си-

стеми даних Міжнародної ради з науки (World Data System of International Council for Science).

У роботі засідання взяли участь керівники Світових центрів даних та установ, що забезпечують діяльність СЦД в Росії та Україні, а також представники організацій-партнерів українського Центру. Серед них: О.М.Стерін, заступник директора ДУ «ВНДІГМІ-СЦД», директор СЦД з метеорології; М.З.Згуровський, ректор НТУУ «КПІ», член Наукового комітету Світової системи даних, науковий керівник СЦД з геоінформатики та сталого розвитку; Н.О.Сергєєва, директор СЦД з фізики твердої Землі; Є.П.Харін, директор СЦД з Сонячно-Земної фізики; О.О.Кузнєцов, директор СЦД з океанографії; К.В.Єфремов, директор СЦД з геоінформатики та сталого розвитку; О.В.Кендзера, заступник директора Інституту геофізики НАН України ім. С.І.Субботіна; Л.Г.Руденко, директор Інституту географії НАН України; С.А.Станкевич, г.н.с. Наукового центру аерокосмічних

досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України; І.Б.Вавилова, зав. лабораторії астроінформатики Головної астрономічної обсерваторії НАН України; О.С.Совга, вчений секретар Морського гідрофізичного інституту НАН України; Л.Я.Табачний, заступник директора Центральної геофізичної обсерваторії та інші.

У ході засідання обговорювалися питання взаємодії СЦД, зокрема організації глобальних інформаційних ресурсів для наукових досліджень, визначено ряд напрямів для розвитку подальшої співпраці в умовах трансформації Системи світових центрів даних та Федерації сервісів з аналізу астрономічних та геофізичних даних у Світову систему даних. Також було розглянуто і схвалено результати виконання спільних проектів, спрямованих на моделювання складних природних і антропогенних систем у контексті якості та безпеки життя, розвитку ГС «Росія-Україна», створення єдиного каталогу даних Сегменту та ін.

Ірина Смоліна

Старт роботи Центру КПІ-Бош

Запуск в експлуатацію Навчально-наукового центру НТУУ «КПІ»-Бош відбувся 10 грудня 2009 р. На презентацію, крім студентів та викладачів КПІ, завітали представники фірми Бош, обладнанням якої й укомплектовано Центр, та представники фірм, що допомагали монтувати і запустити в експлуатацію установки.

А подивитися дійсно було на що. Перший комплекс складається з сучасного теплового насоса, під'єданого до водного горизонту біювету, та трьох сонячних колекторів різного типу. Цей комплекс забезпечує опалення частини приміщення 6-го корпусу та гаряче водопостачання.

Другий комплекс складається з газового котла, що працює за екологічно чистою технологією і споживає на 30% менше палива ніж застарілі зразки, і котла на твердому паливі (дровах). Тепловіддача останнього характеризується піками та спадами. Тож газовий, автоматично вмикаючись у

певні моменти, забезпечує рівномірний нагрів води. Система індикації в реальному часі дозволяє студентам під час проведення лабораторних робіт та наукових досліджень спостерігати за різними параметрами енергокомплексу. Студенти 5-6 курсів ТЕФ та інших факультетів будуть виконувати тут лабораторні роботи, займатимуться моделюванням нових теплових схем для енергетичних систем.

Представлена в Центрі також модель газотурбінної установки з покращеними аеродинамічними характеристиками. Така технологія реалізована на реальному об'єкті і дозволяє збільшити ККД установки до 5% та заощаджувати майже 17% природного газу. Установка в 10 МВт за го-

Закінчення на 2-й стор. ➔

- СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:
- 1 Українсько-польський академічний форум
- 1 Старт роботи Центру КПІ-Бош
- 2 Підкорення наукових кордонів
- Олімпіада з механотроніки
- Стипендіатка Президента України
- 3 До 90-річчя від дня народження В.М.Винославського
- Ярмарок вакансій
- 4 Мужність, краса та інтелект – це регбі

ПІДКОРЕННЯ НАУКОВИХ КОРДОНІВ

Уже традиційно кожного року найактивніші члени Наукового товариства студентів і аспірантів беруть участь у різноманітних міжнародних молодіжних освітніх та наукових заходах – конференціях, семінарах, зльотах, які стають вікном у великий світ великої науки для починаючих науковців, і в односторонній – калейдоскопами незабутніх вражень та цікавих знайомств. Протягом літа та осені 2009 р. представники

dologies for Strategic Decisions of Sustainable Development) відбулась 30 вересня – 3 жовтня 2009 року у Вільнюсі (Литва) в Інституті математики та інформатики. Конференція була присвячена актуальним проблемам сталого розвитку: стабільне виробництво та його моделювання в транспорті, промисловості та економіці, інформаційні технології для стабільного виробництва та шляхи її запобігання, оцінка глобальних кліматичних змін тощо.

У конференції взяли участь понад півсотні науковців та професорів з Австрії, Італії, Бельгії, Швеції, Португалії та навіть з таких віддалених країн, як Мексика, Австралія, В'єтнам. На конференцію прибула й українська делегація – представники НТСА КПІ. У своїх виступах доповідачі піднімали питання стало-

го розвитку європейських країн, проблеми країн третього світу, пропонували розв'язання цих проблем за допомогою ІТ-систем. Наша делегація також мала можливість розповісти учасникам конференції про останні дослідження в галузі сталого розвитку, які проводяться Світовим центром даних з геоінформатики та стало-

го розвитку, що діє на базі НТУУ «КПІ».

II Міжнародний фестиваль молодіжної творчості СНД «Співдружність талантів – 2009» відбувся з ініціативи Співдружності студентських і молодіжних організацій СНД на базі Кабардино-Балкарського національного університету (КБДУ) з метою поглиблення зв'язків між студентами та молодими ученими вишів країн СНД. У фестивалі взяли участь представники 23 вищих навчальних закладів України, Російської Федерації, Білорусі, Киргизії, Азербайджану, Абхазії.

У рамках фестивалю була проведена конференція з питань розвитку гуманітарного співробітництва на просторі СНД, а також виставка наукових та інноваційних досягнень молодих учених, змагання спортсменів, концерти та конкурси молодіжних творчих колективів та індивідуальних виконавців.

У ході пізнавально-розважальної програми гості фестивалю, а серед них і делегація НТСА, змогли тісно ознайомитись з культурою, традиціями, звичаями кабардинців та балкарців.

IV Літня школа «Новітні технології в галузі гібридних двигунів – нетрадиційні джерела енергії» пройшла з 19 по 27 липня у Варшавській політехніці. У рамках літньої школи учасники взяли участь у практичних заняттях з основ технологій гібридних двигунів, методів моделювання бата-

рей, цифрового керування двигунами тощо. Дуже яскравою стала культурна програма школи: екскурсія по Варшаві та квест вулицями польської столиці, подорож до міста Торунь, батьківщини Миколи Коперника, відвідини музеїв, а також численні конкурси, ігри, змагання та вечірки. Подорож до Польщі стала для делегатів НТСА чудовим практикомом з англійської, французької, німецької та, звісно, польської мов.

Міжнародна науково-практична конференція «XXXVIII тиждень науки СПБДПУ» (30 жовтня – 5 грудня 2009 р.) традиційно організовується студентами та молодими науковцями Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету. Одночасно із конференцією пройшов II Міжнародний політехнічний форум «Інновації: наука, освіта, бізнес». Основними напрямками роботи конференції стали інформаційні технології та електроніка, технології живих систем, технічна фізика, моделювання та інноваційні розробки в галузі інженерних наук, нові матеріали, енергетика, енергозбереження і екологія, економіка і менеджмент, актуальні

проблеми мовознавства, культури, освіти і права.

На конференції представники НТСА виступили перед своїми російськими колегами з доповідями, а їх роботи були надруковані у збірниках конференції.

НТСА в рамках таких заходів побували в дивовижних європейських містах Варшаві, Вільнюсі, Санкт-Петербурзі та в загубленій серед величних кавказьких гір Кабардино-Балкарській Республіці.

V Міжнародна конференція KORSD (Knowledge-based technologies and Operation Research Metho-

го розвитку європейських країн, проблеми країн третього світу, пропонували розв'язання цих проблем за допомогою ІТ-систем. Наша делегація також мала можливість розповісти учасникам конференції про останні дослідження в галузі сталого розвитку, які проводяться Світовим центром даних з геоінформатики та стало-

Механотроніка в машинобудуванні

Так називалася Всеукраїнська студентська олімпіада, організована ММІ, що відбулася в НТУУ «КПІ» з 9 по 12 грудня згідно з наказом МОН №1038.

Більш як 10-річний досвід співпраці КПІ з фірмою ФЕСТО – лідером механотроніки у світі – відкриття спеціалізації, участь у міжнародних семінарах і конференціях (у Польщі, Естонії, Німеччині, Литві), у студентських виставках-конкурсах за кордоном та ін. спонукали провідні ВНЗ України об'єднати зусилля і започаткувати власну студентську олімпіаду.

Піврічна робота оргкомітету привела на нинішнє змагання 12 професійно підготовлених команд з 9 університетів України. Зішлася команда з кафедр автоматизації комп'ютерних систем (Дніпропетровськ), механіки (Алчевськ), прикладної гідроаеромеханіки (Суми), технічної механіки і пакувальної техніки (Київ, НУХТ), технічної кібернетики (Севастополь), енерго-механічних систем (Донецьк) та ін.

Олімпійська дистанція складалася з трьох задач по 1,5 години кожна. Їх об'єднало певне практичне спрямування – розробка ланки автоматизованого виробництва, якого саме – всі команди отримали за жеребом. Команді НУХТ припав «Шлюз холодильної камери», а гості з Алчевська займалися «Автоматом з приготування кави». Перший відрізок треба було подолати за допомогою пневмоавтоматики, друга частина дистанції супроводжувалась використанням сенсорів і побудовою електронних схем, фінішну пряму утворювала система з керуванням від вільнопрограмованого контролера. На кожному відрізку команди долали три бар'єри: розробляли систему, складали її на універсальному стенді, налагоджували і демонстрували журі, як новостворена система виконує всі умови завдання. Фіксувались і швидкість і якість. Правилами змагань підтримувався жорсткий темп: щойно закінчувався термін етапу, як вмикалось живлення всього обладнання. Тримісячні тренування дались взнаки, дії і ролі всіх гравців кожної команди були виврені до хвилини і скоординовані до міліметрів. Один складає схему, інший перевіряє вже

складену частину, третій уточнює креслення і готує звіт. Уже до обідньої перерви журі побачило кілька десятків автоматизованих систем, які рухались, контролювали тиск, швидкість, зусилля, положення, очікували на порожню тару, відвантажували

денти кафедри ПГМ Андрій Беспалов, Альона Кириленко і Костянтин Беліков.

Фірма ФЕСТО, на обладнанні якої тренувались команди і виконували всі завдання, надала не тільки значну технічну допомогу (це дозволило одночасно змагатись 12 командам), але й виготовила справжні медалі – «золоті», «срібні» і «бронзові». Кафедра прикладної гідроаеромеханіки та механотроніки підготувала до змагань команду асистентів, розробила конкурсні завдання, перетворила лабораторію на зали для змагань і відзначила кожного учасника підручником з авторами. Тож на переможців з шести університетів чекали грамоти по номінаціях, спеціальні призи. Медалі вручав

керівник дидактики ФЕСТО Єгор Парієнко, а підручники з механотроніки олімпійці отримали з рук авторів. Невеликий проміжок часу не дає можливості сьогодні повною мірою оцінити результати, але атмосфера свята і змагальність безумовно були притаманні цій олімпіаді. Об'єктивну оцінку змаганням дасть майбутнє – якщо перелік університетів та кількість команд наступного року зростуть – матимемо найякіснішу відповідь.

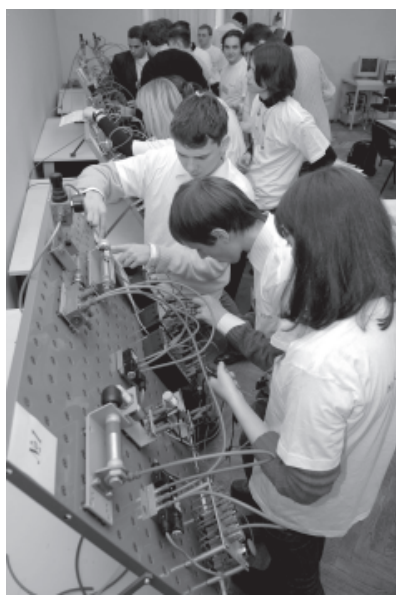
В.Б. Струтинський, професор, завідувач кафедри МРВ та ДМ

ли заповнену, вмикали і вимикали теплову завісу. Уже наприкінці першого етапу намітилась трійка лідерів, які в підсумку і поділили медалі – це команди КПІ: Альона Кириленко, Андрій Беспалов, Костянтин Беліков (111,93, керівник – О.С. Ганпанцурова), ДонНТУ: Роман Мануїлов, Ігор Подгорний, Роман Дерябін (62,39, керівник – Т.О. Устименко) та НАУ: Данило Маринець, Андрій Власов, Вячеслав Радченко (50,19, керівник – Г.І. Зайончковський). Третє місце НАУ та четверте НУХТ (керівник – М.В. Якимчук) відокремили лише 0,09 бала.

Емоційний підйом командних змагань був відчутний в настрої студентів і впродовж переговорів у особистому залку. На одному подиху, з втомленого погляду переможців – дуже тяжкому, вони дісталися фінішу: 1-ше місце Євген Тищенко (НУХТ), другим і третім стали вихованці КПІ Олександр Трофименко (ІХФ) та Андрій Беспалов (ММІ). Яскравим доповненням змагань стали спеціальні призи, встановлені фірмою ФЕСТО. Номінацію «Міс Олімпіади» поділили чарівні представниці Севастополя та Києва Олена Попова і Альона Кириленко. «Містером Олімпіади» одноосібно обрали Євгена Тищенка (НУХТ). А в номінації «Найспритніша команда» перемогли сту-

Зліва направо: Андрій Беспалов, Альона Кириленко, Костянтин Беліков

Старт роботи Центру КПІ-Бош

Продовження. Початок на 1-й стор.

дину заощаджує таку кількість природного газу, якої вистачить для опалення будинку площею 200 кв. м протягом місяця. Проректор з навчально-виховної роботи проф. Г.Б. Варламов, який супроводжував гостей і давав пояснення, зокрема зауважив: «Раніше студентів знайомили з принципами роботи систем і механізмів за плакатами, тепер – на реальних сучасних установках».

Гостям також було продемонстровано невелику книжкову виставку, де представлено підручники, монографії, енциклопедії з питань енергетики, що підготовлені викладачами і науковцями КПІ, та комплект підручників для навчальних закладів загальної освіти «Енергетика. Довкілля. Енергозбереження», що висунули на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки 2010 року.

Німецькі фахівці дуже позитивно оцінили досвід, коли викладачі є дослідниками та навчають студентів за своїми підручниками, залучають їх до наукової пошуку. Вони подякували керівникам НТУУ «КПІ» за ініціа-

тиви та дієві кроки щодо впровадження обладнання фірми Бош у навчально-дослідницький процес університету, а представникам фірми, які монтували обладнання, вручили дипломи.

Представники фірми Бош після ознайомлення з уже діючим Центром із задоволенням констатували, що наявні системи й установки є інноваційними об'єктами, тож можуть успішно використовуватися для навчання студентів, підготовки й перепідготовки персоналу, здатного експлуатувати теплоенергетичне обладнання.

На завершення було проведено прес-конференцію з представниками ЗМІ, на якій виступили з промовами проректор Г.Б. Варламов, Рене Шлегель – генеральний директор ТОВ «Роберт Бош ЛТД», повноважний представник групи Бош у Росії, Україні, Білорусі та Казахстані; Віталій Бульда – керівник з продажу «Бош Термотехніка» в країнах СНД і Балтії, Маріусь Волняк – директор департаменту «Бош Термотехніка Україна», які підсумували здобутки у спільній діяльності та намітили загальні кроки співпраці на майбутнє.

Н.Вдовенко

Стипендіатка Президента України з ММІФ

Олена Пунщикова навчається на шостому курсі ММІФ (кафедра біомедичної інженерії) і вже вдруге стає стипендіаткою Президента України. Олена каже, що обирала вуз без жодних вагань, адже КПІ є найкращим університетом України не лише для неї, а й для багатьох студентів. Вибір напрямку майбутньої діяльності також був для неї простим – біомедицина інженерія поєднує в собі не лише медичні та інженерні питання, а й багато складних цікавих питань, таких як біосумісність, біоетичність, нанотехнології в медицині, гена інженерія, космічна медицина та ін. Ця галузь, за її словами, потребує не лише досконалих знань, а й прагнення змінити та покращити світ, вдосконалити медицину, створити нові корисні медичні прилади та системи.

Дівчина активно займається наукою: за останні три роки вона опублікувала більше 10 статей у ВАКівських збірниках, взяла участь та виступила з доповідями у більш ніж 15 міжнародних конференціях (Швеція, Німеччина, Росія, Україна), працювала секретарем наукового комітету XII Європейського конгресу з технологій штучного кровообігу, який проходив 2007 р. у м. Києві і був організований Фондом європейських конгресів (Нідерланди) та кафедрою біомедичної інженерії ММІФ НТУУ «КПІ». Постійно підвищує свій професійний рівень, беручи участь у школах-семінарах, одну з яких пройшла в Україні (2007 р.), чотири – в Німеччині (2008-2009 рр.).

Згадуючи студентське життя, Олена говорить, що студентські роки були й залишаються найяскравішими в її житті – за цей час вона не лише досягла успіхів у науковій роботі, а й зустріла багато цікавих людей, знайшла своїх найкращих друзів, з якими залюбки влітку ходить у туристичні походи по Україні, відвідує європейські міста.

Олена висловлює величезну вдячність своєму науковому керівникові проф. В.Б. Максименку, який завжди підтримує та спрямовує сту-

дентів не лише в науковій роботі, а й підтримує та дає корисні поради з життєвих питань. Окрему подяку вона висловлює своїй мамі, яка завжди в неї вірить, підтримує, підбадьорює і надихає, та Б.Б. Кравчуку, який допомагає і дає

Олена Пунщикова

можливість отримувати практичні навички в електрофізіологічній лабораторії НІССХ ім.М.Амосова АМНУ, Андрію Сахненку та своїм друзям.

Її порада всім студентам – «Йти до мети і не здаватись попри що» – і справді діє, адже нещодавно Олена отримала грамоту Міністерства освіти і науки України «За відмінне навчання, активну участь у науково-дослідній роботі й громадському житті та з нагоди Дня студента», як і інші найкращі 10 студентів України.

Інф. «КПІ»

До 90-річчя від дня народження В.М.Винославського

14 січня 2010 року виповнюється 90 років з дня народження заслуженого працівника вищої школи УРСР, лауреата Державної премії України, професора Василя Миколайовича Винославського, який протягом багатьох років був деканом гірничого та факультету гірничої електромеханіки і автоматики Київського політехнічного інституту (27 років) та завідувачем кафедри (35 років).

Василь Миколайович народився у 1920 році на чудовій українській землі в селі Лука-Барська Барського району на Вінниччині. Тут пройшло його дитинство. Він любив цю землю, і захопленням розповідав про неї колегам по роботі, часто навідувався до рідного дому і при нагоді запрошував своїх колег до рідного села, з любов'ю показував пам'ятні місця дитинства.

У 14 років він починає працювати в автоколоні «Дорбуд» у м. Києві, а з 1935 по 1938 рр. навчається в середній школі № 73 м. Києва, після закінчення якої вступає до Київського політехнічного інституту на електротехнічний факультет за спеціальністю «Електричні мережі та системи».

Коли фашистська Німеччина напала на Радянський Союз, В.М.Винославський пішов добровольцем на фронт. В 1941-1942 роках він – слухач військового факультету зв'язу Червоної Армії в Ташкенті, після закінчення якого був призначений начальником зв'язу 1368-го зенітного артилерійського полку 25-ї дивізії Центрального фронту. Влітку 1943 року він брав участь у важких боях під Попнірями на Курській дузі, де був тяжко поранений.

Після одужання в 1944 році капітан В.М.Винославський був демобілізований у зв'язку з тяжким пораненням. Він повертається у свій рідний Київський політехнічний інститут студентом і закінчує його з відзнакою в 1946 році.

Закінчивши інститут, В.М.Винославський працює асистентом кафедри електричних мереж та техніки високих напруг. Крім педагогічної роботи в цей період (1946-1948 рр.), він виконує велику і відповідальну громадську роботу, працює секретарем комітету комсомолу КПІ та членом партійного комітету КПІ.

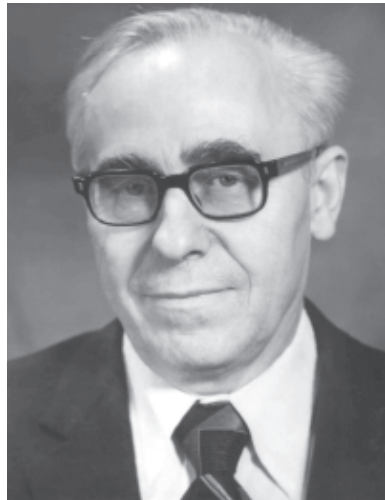
У період 1948-1952 рр. він є аспірантом кафедри електричних мереж, після закінчення аспірантури в 1952 році захищає дисертацію з присвоєнням ступеня кандидата технічних наук.

Ще будучи аспірантом, Василь Миколайович разом з П.Ф.Рибченко направляє для роботи на кафедру гірничої електромеханіки недавно створеного гірничого факультету. Вони активно включились у навчальний процес, виконали значну роботу з розробки спеціальних дисциплін електротехнічного напрямку та створення відповідної лабораторії, з підготовки навчально-методичного забезпечення дисциплін для навчання фахівців за прискореною програмою (2,5 року), що розпочалася в цей час.

У 1953 році В.М.Винославський отримує звання доцента та призначається на посаду доцента кафедри гірничої електромеханіки, а у 1954 році стає завідувачем кафедри, яку очолює до 1988 року. За ці роки кафедра тричі змінювала назву: електрифікації та автоматизації гірничих робіт, електропостачання гірничих підприємств, а потім і дотепер – електропостачання.

На кафедрі значно активізується наукова робота, інтенсивно проводяться наукові дослідження з регулю-

вання напруги в електричних мережах, удосконалення систем електропостачання шахт, розроблення спеціальних трансформаторів з регу-

люванням напруги під навантаженням, розробки пускових агрегатів для електросвердел та ін.

На кафедрі працює науково-дослідна група, що проводить наукові дослідження на замовлення Конотопського заводу «Красний металіст», комбінатів «Укрзахідвугілля», «Укрбурвугілля» та ін. У цей період на кафедрі зароджується школа електропостачання підприємств, яка пізніше стала відомою в усьому СРСР.

З 1955 року В.М.Винославський виконує обов'язки заступника декана, а в 1958 році призначається деканом гірничого факультету і працює ним з урахуванням структурних змін до 1988 року (гірничий, автоматики та приладобудування, гірничої електромеханіки та автоматики).

Для Василя Миколайовича завжди характерним був творчий підхід до виконуваних обов'язків з урахуванням актуальності проблем, які є нагальними. Так, за його ініціативою в 1959 році із числа студентів груп гірничих електромеханіків почалась підготовка фахівців за спеціальністю «Автоматизація і комплексна механізація гірничої промисловості», випуск якої відбувся в червні 1961 року. Значна частина випускників цього випуску в подальшому отримала наукові ступені та звання. Під керівництвом В.М.Винославського для нової спеціальності вперше в країні були розроблені навчальні плани, програми дисциплін електромеханічної, електротехнічної підготовки та з автоматизації. Авторський колектив кафедри (В.М.Винославський, П.Ф.Рибченко, М.Г.Попович, М.О.Полянський, Г.І.Данильчук) підготував та вперше в країні видав навчальний посібник «Автоматизація виробничих процесів вугільних шахт». У 1964 році спеціальність «Автоматизація і комплексна механізація гірничої промисловості» перейменовано на спеціальність «Електрифікація і автоматизація гірничих робіт» із відповідною зміною назви кафедри.

Будучи завідувачем кафедри, деканом та враховуючи недоліки кадрів на факультеті, залучення значної кількості викладачів із проектних, на-

укових організацій, Академії наук, Василя Миколайович проводив значну роботу з підготовки та омолодження складу науково-педагогічних кадрів високої кваліфікації, залучення до педагогічної роботи випускників факультету.

На кафедрі гірничої електромеханіки ще в 50-ті роки прийшли випускники М.О.Полянський, В.Б.Подаревський, Г.І.Данильчук, В.В.Яснопольський, М.Г.Попович, С.Н.Карпов, В.Л.Язев, І.С.Рябенко, О.І.Соловей, М.Г.Борисюк, пізніше – В.Д.Лепорський, В.Ф.Скриль, А.В.Праховник, В.М.Конюшов, В.Я.Пашук, А.Д.Голота, С.П.Шевчук, Ю.І.Шульга, В.С.Лісовський, Є.І.Алтухов, М.В.Печеник, В.В.Прокопенко, Л.І.Несен та інші.

Ця тенденція продовжувалась протягом усього часу роботи Василя Миколайовича. Ним особисто було підготовлено 34 кандидати наук, за його активної допомоги захищено 5 докторських дисертацій.

У 1972 році його затверджено у вченому званні професора. За високі досягнення в підготовці фахівців у 1974 році професор В.М.Винославський одержує почесне звання «Заслужений працівник вищої школи України». Під його керівництвом на кафедрі створена наукова школа з питань електропостачання, визнана як в Україні, так і за її межами. На кафедрі досліджувалися проблеми створення

ліджен, сприяли вдосконаленню навчального процесу, узгодженню навчальних планів та програм, обміну досвідом роботи, проведенню спільних семінарів, конференцій тощо.

У 70-ті роки за ініціативою В.М.Винославського успішно розвивається наукове та навчальне співробітництво кафедр факультету із зарубіжними ВНЗ. Особливо успішно в цьому плані співпрацювала кафедра електропостачання з Вроцлавською політехнікою, Лейпцизькою вищою технічною школою, Вісмарською вищою школою: проводяться спільні наукові дослідження, конференції, обмін досвідом у навчальному процесі, читання лекцій, здійснення обміну практикою студентів, публікуються спільні результати досліджень, розробляються та захищаються кандидатські дисертації, підготовлюються та видаються російською і німецькою мовами три навчальні посібники з відповідними грифами міністерств освіти.

Визнанням успішної кафедри факультету у справі підготовки фахівців було також те, що протягом багатьох років професор В.М.Винославський очолював гірничу секцію науково-технічної ради Мінвузу України, був членом президії Навчально-методичної ради з гірничої освіти СРСР. Очолюючи гірничу секцію, Василь Миколайович багато уваги приділяв вдосконаленню навчального процесу при підготовці фахівців для гірничо-добувної промисловості, узгодженню та покращенню навчальних планів та програм дисциплін, що читаються в гірничих вузах України. Він регулярно практикує виїзні відкриті засідання секції у гірничих вузах України, на яких здійснюється обмін досвідом підготовки фахівців, обговорюються проблеми гірничої освіти, вивчається стан освіти та матеріальне забезпечення навчального процесу в конкретних вузах, відбуваються зустрічі членів секції з професорсько-викладацьким колективом приймаючого вузу.

Особливою заслугою В.М.Винославського є організація роботи зі створення нової матеріально-технічної бази факультету. В період 1963-1966 рр., коли кафедри гірничого факультету були переведені на факультет автоматики та приладобудування, було втрачено значну частину кадрового складу кафедр та лабораторної бази, відчувався гострий дефіцит приміщень. Завдяки зусиллям колективу кафедр, з особистою ініціативою В.М.Винославського було знайдено підтримку ректора та Вченої ради КПІ у відновленні факультету як факультету гірничої електромеханіки та автоматики. Радою Міністрів України були ухвалено рішення про фінансування будівництва корпусу факультету та гуртожитку для студентів за рахунок переважно Мінвуглепрому та Мінпромбудматеріалів.

Під керівництвом декана факультету В.М.Винославського була проведена велика організаційна робота з проектування, будівництва та одержання інвестицій на будівництво. В 1974 році будівництво навчального корпусу факультету та гуртожитку було закінчено. У корпусі розташова-

но та оснащено новими меблями велику кількість приміщень, аудиторій, кафедр, лабораторій, допоміжних підрозділів та ін. Розширені зв'язки кафедр з підприємствами, підтримка зв'язків з випускниками дала змогу отримати нове гірничо обладнання, електрообладнання, необхідну вимірвальну та обчислювальну техніку.

Корпус факультету № 22 (нині Інститут енергозбереження та енергоменеджменту) із справжньою пам'яткою всьому колективу факультету того часу та особисто декану факультету професору В.М.Винославському, пам'ятна дошка якого зустрічає нас на вході в корпус.

Працюючи на посадах завідувача кафедри і декана факультету, професор В.М.Винославський був головою ради із захисту дисертацій, головою гірничої секції республіканського Будинку економічної та науково-технічної пропаганди, членом науково-технічної ради інституту «Автоматвуглепрому».

Останні роки свого життя (з 1988 по 1992) Василь Миколайович працював професором кафедри електропостачання факультету електроенергетики та автоматики. Учасник та інвалід Великої Вітчизняної війни, професор В.М.Винославський за бойові дії та трудові досягнення нагороджений орденами Пошани, Жовтневої Революції, Вітчизняної Війни першого ступеня, 11-ма медалями. В.М.Винославський викладав дисципліни: «Електропостачання підприємств», «Підстанції і мережі», «Вступ до спеціальності» та ін. Ним опубліковано 126 наукових робіт, зокрема монографія «Расчёт электрических распределительных сетей», чотири навчальні видання з грифом Мінвузу України. У 2005 році Василь Миколайович за підручник «Переходные процессы в системах электроснабжения» отримав (посмертно) звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (авторський колектив: В.М.Винославський, Г.Г.Пивняк, Л.І.Несен, А.Я.Рибалко, В.В.Прокопенко).

На завершення слід відмітити, що успіхи колективів кафедри та факультету, які очолював професор В.М.Винославський, були обумовлені не тільки його високим професіоналізмом, а і його людськими якостями, створенням у колективі творчих, робочих, дружніх, доброзичливих стосунків. Йому були властиві людяність, справедливість, відкритість, сердечність, висока внутрішня культура, чуйність, небайдужість до людей, які працюють поряд, турбота про них. Він був мудрою людиною, умів чути людей, був уважний до чужої думки, для нього було характерним відчуття реальності. Також йому була притаманна вимогливість як до співробітників факультету, так і до студентів, але він не любив читати нотації, докоряти через дрібниці, він звертався до сумління, боячись образити, контролював кожне своє слово. Його любили студенти за його ставлення до них, з любов'ю вони називали його «Папа Вася». Незважаючи на те, що йому як інваліду було не легко, він був оптимістом, ніколи не скаргиався на своє здоров'я, був прикладом для співробітників. Він жив за принципом: жити, мріяти, любити, бути оптимістом, робити людям добро. Прошло 17 років, як Василя Миколайовича немає поряд з нами, але не випадково на всіх урочистих заходах в ІІЕ його завжди згадують з теплотою.

І.С.Рябенко, доцент ІІЕ

Ярмарок вакансій «Робота для тебе»

Такий транспарант прикрашав 11 грудня вхід до 18-го корпусу. Сюди жваво прямували студенти, адже з попередніх подібних заходів знали, що на другому поверсі їх чекають зацікавлені представники вітчизняних та зарубіжних компаній, щоб поінформувати про наявні вакансії, умови роботи і навчання. Таку зустріч, де в одному місці і одночасно зібрався представники роботодавців і потенційні співробітники – молоді, завзяті й амбітні, – уже вчетверте для політехніків організовано Центром працевлаштування та розвитку кар'єри НТУУ «КПІ» «Ініціатива».

Головним завданням Центру «Ініціатива», який розпочав свою діяль-

ність у 2001 році, є надання багатоглядного загалу студентів, аспірантів та випускників університету різноманітної допомоги з питань тимчасового, сезонного та повного працевлаштування, економічного та правового захисту. Співробітниками Центру займаються налагодженням контактів із потенційними роботодавцями для формування бази тимчасових і постійних вакансій, робочих місць для проходження виробничої та переддипломної практик; проведенням тренінгів, презентацій, семінарів та консультацій з питань кар'єри, виставкової діяльності; міжрегіональним та міжнародним співробітництвом.

«Проведення ярмарку вакансій «Робота для тебе», участь у якому беруть відомі вітчизняні та іноземні підприємства й організації, зацікавлені у працевлаштуванні перспективних студентів та молодих спеціалістів, стало традиційним. Тут студенти та випускники мають можливість ознайомитися із діяльністю компанії, дізнатись про наявні вакансії, отримати інформацію про відкриті програми з працевлаштування, стажування, проходження практики» – розповів координатор «КПІ» директор Центру «Ініціатива» Костянтин Єфремов.

Цього разу студентів запрошували: компанія GlobalLogic – лідер з тестування, розробки, дослідження та впроваджен-

ня інноваційних рішень; Procter&Gamble – міжнародна компанія, що працює більше ніж в 140 країнах світу; підприємство «Номінал» CashCode – надає інженерні послуги у сфері приладобудування та програмного забезпечення; торговий дім «Галліпдішипнік» – постачає комплектуючі для промисловості та сільського господарства; ВАТ «Склоприлад» – вітчизняний виробник контрольно-вимірвальних приладів; «Ернст енд Янг» в Україні – міжнародний лідер з питань аудиту та оподаткування; КІП СПБ «Арсенал» – визнаний розробник оптичних та оптико-електронних приладів; компанія СМК – розробник програмного забезпечення; компанія Materialise – постачальник ПЗ для автоматизованого проектування і систем управління та ін.

Представники компаній спілкувалися зі студентами біля стендів, а також влаштували лекції та презентації, які з цікавістю відвідували політехніки.

Відкриваючи ярмарок, проректор з навчально-виховної роботи Г.Б.Варламов зауважив, що спілкування з представниками компаній є дуже корисним, адже студенти отримують інформацію «з перших рук» – якими знаннями й уміннями повинні володіти молоді спеціалісти, а керівники університету – які спеціалісти потрібні на ринку праці. Підсумовуючи, Геннадій Борисович побажав роботодавцям і студентам знайти одне одного, а останнім ще й успішно пройти шлях від молодого спеціаліста до досвідченого фахівця і керівника компанії.

Н.Вдовенко

Мужність, краса та інтелект – це регбі

(до завершення сезону 2009 року збірної команди університету з регбі)

Ректор КПІ М.З.Згуровський вручає почесну грамоту головному тренеру команди Л.В.Денбновецькому

НТУУ «КПІ» – це унікальний вищий навчальний заклад, де створено умови не тільки для підготовки висококваліфікованих учених та інженерів, а й для творчого, естетичного, фізичного і культурного розвитку особистості.

Серед візитних карток університету – один із найпопулярніших видів спорту у світі – регбі. Саме в КПІ у 1962 році вперше в Україні була створена регбійна команда. Наші регбісти неодноразово досягали визначних успіхів на всесоюзній, міжнародній арені та у змаганнях вже незалежної України.

Команда «Політехнік» завжди відзначалася самобутністю, високою майстерністю та рівнем інтелекту. Та й це не випадково – більшість наших регбістів – це студенти, викладачі та випускники університету. До речі, міжнародними аналітиками та експертами регбі та дзюдо нещодавно визнані найінтелектуальнішими видами спорту.

Продовжуючи досягнення попередніх поколінь спортсменів, нинішня команда регбістів, незважаючи на складні умови, з честю високо несе прапор НТУУ «КПІ».

Отже, у 2009 році:

- юнацька команда «Політехнік» 1994 року народження посіла II місце у чемпіонаті України;
- регбійні команди Національного технічного університету України «КПІ» неодноразово ставали переможцями та призерами різних міжнародних турнірів;
- команда юніорів 1992 року народження посіла I місце у чемпіонаті України;
- п'ять регбістів команди у складі збірної міста Києва вибороли золоті медалі чемпіонату України серед молодіжних команд;
- студентська команда «Політехнік» посіла I місце у чемпіонаті України серед команд першої ліги;

– основний склад клубу регбі «Політехнік» посів I місце в чемпіонаті України серед команд вищої ліги.

Кращі регбісти клубу «Політехнік» входять до складу національних збірних нашої держави.

Вісім гравців «Політехніка» входять до складу юніорської збірної України, серед яких хотілося б відзначити студента 1-го курсу ФПМ (гр. КМ-91) Андрія Свертоку та студента 1-го курсу ФММ (гр. УМ-92) Євгена Греся, які є лідерами команди, а також увійшли до 30-ки найкращих регбістів України у 2009 році.

З честю представляють наш клуб у молодіжній збірній України студент 3-го курсу ІТС (гр. ТС-71) Антон Пешкін та студент 3-го курсу ФММ (гр. УЕ-71) Андрій Тарасенко. У складі національної збірної України, в поєдинках чемпіонату Європи вдало виступали випускники НТУУ «КПІ» Микола Сівко (ММІФ) та Олександр Кульган (ММІ).

Вагомий внесок у перемоги зробили у 2009 році провідні гравці команди Ігор Дзюбіч (ММІ, гр. МТ-61), Олександр Сахневич (ІТС, гр. ТС-62), Микола Грідасов (ММІФ, гр. ФВ-51), Володимир Грідасов (ІЕЕ, гр. ОМ-61), Олексій Ярощук (ІХФ, гр. ЛА-62). Більшість гравців команди є відмінниками навчання.

Майже 40 років успіхи політехніків нерозривно пов'язані з Леонідом Володимировичем Денбновецьким, заслуженим трене-

ром України, який і сьогодні віддає всі сили та знання для розвитку регбі в університеті. Головний тренер команди Олег Васильович Залізний – регбіст з величезним досвідом виступів за найкращі європейські клуби – вдало передає регбійну науку молодим гравцям. Наполегливо працюють з дитячими командами тренери – Василь Дідович, Ігор Яцина, Олександр Сабіров та інші.

Велика вдячність за фінансову та матеріальну підтримку команди колишнім гравцям «Політехніка» – Володимирі Українському, Федору Зернецькому, Андрію Дудку, Сергію Міронченку, Леоніду Дейнеці.

Звичайно, без допомоги університету існувати регбійній команді було б не просто! Щира подяка ректорату, керівництву інститутів та факультетів за розуміння та підтримку спорту високих досягнень.

30 листопада 2009 року на черговому засіданні Вченої ради НТУУ «КПІ» ректор М.З.Згуровський тепло привітав студентів-регбістів, вру-

чив їм золоті медалі чемпіонів України та побажав подальших успіхів у спорті та навчанні. Тренерам команди були вручені Почесні відзнаки Вченої ради НТУУ «КПІ» за розвиток спорту в університеті та виховання здорового молодого покоління.

Анатолій Козенко, директор клубу регбі «Політехнік»

Нагородження збірної команди з регбі на засіданні Вченої ради

Володимир Олександрович Остаф'єв

6 грудня 2009 року на 76-му році пішов з життя відомий учений і педагог, професор кафедри виробництва приладів приладобудівного факультету, доктор технічних наук, професор Володимир Олександрович Остаф'єв.

Володимир Олександрович народився 8 серпня 1934 р. у м. Києві. Після закінчення середньої школи вступив на механіко-машинобудівний факультет Київського політехнічного інституту.

У 1956 р. закінчив Київський політехнічний інститут та отримав спеціальність інженера-механіка. Працював на Київському заводі автоматики ім. Г.Петровського, де пройшов трудовий шлях від майстра до старшого конструктора технологічного бюро.

У 1958 р. Володимир Олександрович вступає до аспірантури Київського політехнічного інституту. Все по-

дальше життя Володимира Олександровича було пов'язане з інститутом. Після захисту кандидатської дисертації в 1961 р. пройшов шлях від аспіранта до декана приладобудівного факультету.

У 1968 р. з ініціативи В.О.Остаф'єва створено кафедру технології приладобудування, завідувачем якої він був понад 30 років.

Під керівництвом Володимира Олександровича проводились фундаментальні та прикладні дослідження з технології приладобудування, адаптивного керування й систем автоматизованого проектування.

Вагомі дослідження, виконані В.О.Остаф'євим разом зі співробітниками й учнями, дозволили створити нові напрямки досліджень фізичних явищ процесу різання матеріалів на підставі застосування чисельних ме-

тодів і сучасної обчислювальної техніки. Уперше було отримано узагальнені математичні моделі процесу різання й вирішені завдання параметричної оптимізації механічної обробки матеріалів. Під керівництвом В.О.Остаф'єва створені віброакустичні, електромагнітні та лазерні системи контролю й автоматизації обробки прецизійних деталей на верстатах зі ЧПУ.

Результати його науково-дослідної діяльності дозволили у 1974 році захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук.

З 1974 року В.О.Остаф'єв очолює приладобудівний факультет, що сприяло підвищенню якості підготовки висококваліфікованих фахівців для приладобудівної галузі народного господарства СРСР й України.

Маючи дивовижну здібність у спілкуванні з людьми, доброзичливість, високе почуття відповідальності, великий науковий досвід, Володимир Олександрович навчив і виховав не одне покоління фахівців, які нескінченно йому вдячні.

Вагомим є науково-педагогічний внесок професора В.О.Остаф'єва.

Він був автором понад 300 наукових статей, 8 монографій, 120 свідоцтв на винаходи й патенти. Його розробки відзначені медалями ВДНГ СРСР й УРСР. Серед його учнів – 6 докторів та 39 кандидатів наук.

В.О.Остаф'єв був керівником відділення приладобудування й прогресивних технологій Академії інженерних наук України.

У 1978 р. обраний дійсним членом Міжнародної асоціації інженерів-технологів (CIRP), у 1984 р. – членом міжнародного суспільства технологів (ASME), а у 1990 р. – членом міжнародного суспільства дослідження матеріалів.

У 1965-1966 рр. працював у Каліфорнійському університеті (США), а в 1969 р. – у Токійському університеті (Японія), у 1977-1978 рр. – у Ватерлоу університеті (Канада), у 1995-1997 рр. – у Гонконзькому університеті (Гонконг). Протягом 1972-1980 років читав лекції в Габровському вищому електромеханічному інституті (Болгарія), в 1978-1984 рр. – у Йєнському університеті ім. Ф.Шіллера (Німеччина), в 1988-1993 рр. –

у Джао Тонг університеті (КНР), в 1986 р. – у Центральному університеті (Куба), в Сеульському університеті (Південна Корея), в 1993 р. – у Манчестерському університеті наук і технологій (Великобританія).

За велику науково-педагогічну та організаційну діяльність В.О.Остаф'єв відзначений урядовими нагородами, медалями «Ветеран праці» та до 1500-річчя Києва й Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України. Володимир Олександровичу присвоєно звання заслуженого професора Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».

В.О.Остаф'єв – лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки, заслужений працівник вищої школи України, академік Академії інженерних наук України.

Ректорат, профспілковий комітет НТУУ «КПІ» і колектив приладобудівного факультету висловлює глибоке співчуття колегам, родині, друзям Володимира Олександровича Остаф'єва з приводу тяжкої втрати.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua
☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.
Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.